

Filipenses

San Pablone An Pinkih Para

Macedonia suwara imtuasmin, San Pablone Filipos pipulukin an ñancha Cristora nijkulturua wanmakininnara. Pablo kajchira siptit akwa, usne usparuza an pinkih pamtu, usparuza panashimtu akwa. Cristora nijkulturua “aishtaish” kiznamtu, ussa kiwainapa, pial ussa milaarit akwa. Uskas uspa akwa tayaltu, kwail kamtamtu sun pipulura iara akwa. Katmizna usne kurunnamtu, Diosta kanpaanapa, tinta namaanapa, mama Cristora an nijkulaanapa.

Kakishapu kiznarawane (1.1-11), Pablone usparuzpa Diosta “aishaish” kitzu, sun Filipos pipulura uztuz Cristora nijkulamtu akwa. Suasne usne usparuza us maztu aizpa kainanamt, us kajchira siptit akwa. Pablo Cristokasa wanmaktitkas, usne Cristo akwa inapain i. Ka kitzu: “na uztane, Cristo akwa uznash; na irane, chiyura kana kinash” (1.12-21). Usne Filipos pipulura uztuza kurunnamtu, Cristora mama nijkulanapa, tinta namanapa, Cristo uztakana uzanapa (1.27-2.18). Suasne Pablone paña kiwaintuzpa, Timoteowakas Epafroditowakas, panamtu (2.29-30).

Mamasa usne “nane wat min ish” kaiznamtu, Cristora wanmaltit akwa, Cristo ussa nil awakana namtit akwa. Us Cristora nijkultit akwa, Diosne ussa chiyura milshina. Suasne Pablone usparuza kurunnamtu, Jesucristo akwa wat kulanapa, us kamtamtu aizpa kianapa (cap. 4).

Kakishapu

1 1 Pablokas Timoteokas Jesucritora kiwainmumika mai. Au-ne “kakishapu” u Jesucristora piantuza Filipos pipulura kaiztuas. Wanmakmukin intintuzakas “kakishapu” kitzuas. Mamaz wanmakmukin kiwaintuzakas “kakishapu” kitzuas.

2 Au Taitta Dioskas au Anpat Jesucristokas uruza wat kiwainnashimtu, ayukta minñat kit watmin uzanapa.

Pablone Diosta paikumtu nijkulturuz akwa

3 Uruza nijkulnakane, Diosta aishtaish kitzus. 4 U akwa paikumtune, nane wat kul kit paikumtus. 5 Au paasne sulmin Dios watsal pit kainammtuas, an ñakis makima. 6 Jesucristora nijkularasmin, Diosne u akwa wat kimizta. Usne uruza wat kirit aizpa an kimiznazi, Jesucristo kailtu payukima. 7 Uruza watmin min kit panashimtuas, u nakasa Dios watsal pit kainana masara akwa. Diosne aumiza wat min kit kiwainta. Kajchira wakas, ininmikara iztakin purakas, nane Dios wat pit parat kit nil kainananash. 8 Diosne na uruza kwisha pashinamtu pian, Jesucristo uruza pashinamtakanain. 9 Diosta paikukane, nane paikumtuas mamaztu an akwan pashiamiznapa, Diosta an piankam kit an nilmin minñanapa, 10 an nil aizpa naanapa. Sunkana kiarane, pailta payu wat uzarane, une kwail kiamanazi. Minminkas uruza Dios iztakin kwail patkulmanazi, Cristo kailtu payu taizkane. 11 Jesucristone uruza kiwainnanazi, nil chaanapa, wat kianapa, awa Diosta kwisha wari kizanapa.

Nane Cristo uztakana uzshimtuas

12 Cristora piantuz, na kaiztu aizpa mirain. Wan nawa kiarit aizpa akwa, mamatzuzne an awaruza kamtanara, Dios watsal pit mianapa. 13 Sunkana apain wan katsa suldaruruza ininturuzkas mamatzuzkas na kajchira wara pianmai, na Cristora kanpara akwa. 14 Na kajchira wa izarawane, an akwan Cristora piantuzne au Anpatta pashiat kit Dios pit an tinta kwinta kiara, ishkwatchin.

15 Watcha i. Minpazhane Cristowa ñanta kamtaamtu, na kimtu aizpa wat chi minñamtu akwa, nawa aliz kulamtu akwa. Diosta pashimtuasmin, mamatzuzne Cristowa anza wat kainanamtu. 16 Pashiamtu akwa, Cristowa kamtaamtu. Na kit aizpa pianmai. Kajchira wakas, nane Dios watsal pit ininturuza nil kainananash. 17 An ñancharuzne uspaine minñiat kit nawa kwail minñamtu, Cristora wat piantuchi akwa. Na kajchira warit akwa, uspane nawa an naizninñamtu. 18 Paas pit pararakas, nawa kwail minñarakas, watcha minñarakas, uspa kaizamtu aizpa mimtuchi ish. Uspa chiwazha kizamtuasmin, Cristowa pit kaizamtu. Sun akwa watsal kultus.

19 Watcha, nane anza wat kulmiznash. Nane na akwa watmin puztinazi mintus. U Diosta paikuamtu akwa, Jesucristowa Izpul nawa kiwaintu akwa, nane kajchiras watmin puztinash.

20 Sun payura t̄iriztuasmin, Dios pit tinta parananash, m̄itsal kitchin, ishkwatchin. Kajchiras puz kit uztane, irane, Diosne na-wa wat kiwainshina. Ñamin makima nane tinta kal kishimtus, wan awa Cristowa an piankamanapa, wat minñanapa. **21** Apain uzne, Cristo īnintu aizpa kishimtus. Irane, chiyura anza wat uz-nash. **22** Au sukimin uzne, nane Cristo akwa kal kinash, wan awaruz ussa nijkulat kit piankamanapa. Nane chiwazha pian-chish. ¿Uzna anza watsa? ¿Inna anza watsa? **23** Paas tuntu kira-ne, kwisha sam i. Nane au sukis ishimtus, Cristokasa tuan. Na-wane inna anza wari. **24** Sunkana nane u akwa an sukin uznash. Na uzna anza wari. **25** Katmizna nane au sukin uruzkasa nukkul-m̄iznash pianish, uruza kiwainana, u an wat nijkulanapa, u an wat kulanapa. **26** Na mamasa uruza kailkane, une na akwa an wat minñat kit akwan piji Jesucristora aishtaish kizamiznazi.

27 Sunmin kiamiztain: Cristo watsal pit parit aizpa iz kit nil uzarawa. Na uruza izna īkane, na uruza chi īmakane, na kaizta aiz-pa kirain. Maza kwalkanain wanmakkat kit maza pitmin kaizara-kanain miat kit uzarawa, nil uzanapa. Une sulmin an watsal pit izat kit nijkularawa, uruzpain kiwainana. U miza uzamtu pian-kamshimtus. **28** Aliz awa Dios watsal pit akwa ukasa waya kikane, ishkuarachi. Sun kwail kiat akwa, uspane minpa payura iarinazi, īnta naizana. Sunkana Diosne uruza watsat milnanazi. U Dios īnintu aizpa kiamtu akwa, Diosmin wan uruza kiwainanat kit sinam kulninnanazi. **29** Diosne uruza wan kain milanara, Cristora nijkulanapa. Cristora nijkulamtu akwa, ukas Cristo akwa naizarinazi. **30** Naizamtukas, aune Cristo akwa sulmin tinta kimtumakpas, wan paña pit mianapa. Une an ñancha na kit aizpa izara. Mane une na tinta kimtu aizpa miāmiztu, wan Dios pit miānapa.

Jesús uztakanain uztain

2 **1** Cristone uruza kiwainashimtu, tinta kulanapa. Uruza pa-nashimtu, u wat kianapa. Dios Sinam Izpulne aumiza akwanamtu, uskasa sulmin wanmakkana. Une mamaztuza pashinamtu, kiwainana. **2** Katmizna wan na kaizta aizpa kirain. U mamaz tuntuin nijkularane, nane watsal uznash. Une uruzpain pashirain. Sulmin minñat kit kal kiarawa. **3** “Aune mamazkin an wat kitmakpas” kizanachi. Kal kimtuasmin, umin minkain. Mamatzupá anza wat kiarit aizpa minñarawa. **4** U akwain wat ki-rit aizpa sayanachi. Mamazpa wat kiarit aizpa sairain.

5 Uruzpain kawarin mintain, Jesucristo mintakanain, usmin anza katsa namtachi akwa. 6 Jesúsne sunkana uzta:

Jesúsne Dios azi.

Jesúsne Dioskanain inidadna sairachi.

7 Diostas us mij aizpa paimpa chihkat kit
ampukanain kawira,
kiwainmumikakanain namna, awaruza kiwainanapa.

8 Awakanain uzasmin, usmin an ainkin namta.
Dios ussa ininta aizpa kit kit
kurishta mitsalpazhain ira.

9 Katmizna Diosne ussa anza katsa nam kit
uskasa inidadna unat kit
ussa mamaz munkin anza wat mun munta.

10 Suasmesa Jesústa mimtuchiruzkas
mimituruzkas chiyura uztuzkas
au sukin uztuzkas pil ayukman uztuzkas
ussa wakpuj wainñanazi.

11 Suasne wan awane “Jesúsne Anpat i” kizat kit kwinta
kianazi.

Sun kizamtuasmin, “Taitta Diosta kwisha wari”
kizanazi.

Cristora nijkulturuzne an sura wat uzanazi

12 Katmizna, na Cristora nijkulturuza pashinamtu akwa, na kaiztu aizpa mirain. Na uruzkasa uztuasmin, une na kaizta aizpa pailta payu miara. Maneme na attishta uzasmin, an ñakanain na inidadna aizpa an nil mirain. Dios uruza sinam sanarit akwa, ussa wakpuj wain kit us kurunta aizpa kit kit Diospa kal chihkat aizpa kirain. 13 Diosne ukasain kal kimiz kit kiwaintu, us pashit aizpkas wan kianapa.

14 Wan kirain, pilchapuzarachin, kutkuarachin, 15 minminkas u kwail kiarit kizamanpa. Dios uruza paiña kwal namnarit akwa, uzat kit watmin mintain. Kwail kimtuzkin uzamtuasmin, chinkas kwail kiman. Suasne sun awane u mamaz tuntu uzamtu aizpa izanazi. 16 Une an watsal pit kaiznarawa, mamatzuzkas miat kit mamaz tuntu uzanapa. Sunkana Cristo akane, nane u akwa kwisha wat minnash, u ap pit miara akwa. 17 U Diosta nijkulara akwa, us pashit aizpa kiarit akwa, une us akwa naizara. Imtune, nakas u akwa naiztinash, na uruza Diospa kainanat

akwa. U akwa naiztakas, nane ukasa watsal kulnash. **18** Sunkainan nakasa watsal kultain.

Timoteokas Epafroditokas

19 Anpat Jesústa nijkulmiztu akwa, nane Timoteora u uztukin azain ininshimtus. Us kailkane, miza u uzamtu kainakane, nane watsal kulnash. **20** Usne u akwa nakanain mintu. Minminkas uskana u wat akwa kiwainshimtuchi. **21** Wan awane uspaine kal kiamtu aizpa sayamtu. Jesucristowa kal kin minñamtu. **22** Uruzne miza Timoteo nil uz kit wat kit aizpa pian. Usne naka-sa Dios watsal pit kainana kiwainta. Usne painkul papihshta ki-waintukanain nawa kiwainta. **23** Na kimtu aizpa paitawane, nane Timoteora uruzpara aza ininshimtus. **24** Ap Anpat nawa ki-waintuasmin, nane masakin uruza inash.

25 Mane nane Epafroditora kailninna mintus. An añakanain nijkultamikane nawa kiwain kit nakasa awa iztakin kwisha wat kamtanara. Une ussa nawa ininñara, na we aizpa kiwainapa. **26** U us imtu miara akwa, usne tayal kit wan uruza kwisha izna ishira. **27** Watcha, inapain tuazi. Diosne ussa kiwainta. Irachi akwa, nawakas kiwainta, na kwisha tayalmanpa. **28** Katmizna nane ussa azain ininshimtus, u ussa mamasa izat kit watsal kul-anapa, na we tayalnapa. **29** Us akane, au Anpatta nijkultu akwa, ussa yalta napnintain, watsal kulnapa. Wan awa uskanain wat minñarawa. Epafroditu awakanain wat paraarawa. **30** Nawa tinta kiwaintuasmin, usne imasara, Cristowa kal kimtu akwa. Us u akwa watmin minshimtuasmin, usne u wan kishiamtu aizpa wan tinta kimizta, nawa kiwainna.

Cristora piankamna

3 **1** Mane, Cristora piantuz, au Anpat Jesucristora nijkulamtu akwa, watsal kultain. Uruza an pit paakima parakas, nawa kwail kinaptuchi. An pit na kaipta aizpa u akwa nil i. **2** Kwail kimtuzkasa wanmaknarachi. An ña titmuruzne Cristora nijkularachi. Ñanta kamtaamtu, awa uspakanain kianapa. **3** Au Cristo-
ra nil nijkulamtu akwa, aumin watcharuz makpas. Paiña Izpul akwa, Diosta wakpuj waintumakpas. Jesucristowa kwisha wat mintumakpas. Aumin kal kiarit aizpa nijkultuchimakpas, sinam watsanapa. **4** Watcha. Nane chiwazha na kit aizpa anza nijkul-shinas. Mamatzuz uspa kiarit aizpa nijkulamtu, nane uspa-

kin anza akwan nijkulshimtus. 5 An ñancha nane na kirit aizpapas miza na uzta aizpakas kainanamtus.

Ocho payura kawirawane, awa nawa tittara, Judío awa inim akwa.

Benjamínpa kwal ish.

Kawimtuasmin, nane Judío awa arau.

Ap taittakas ap akkwakas Judío awa mazi.

Fariseo Judío awa kurunta aizpa kimtuasmin, nane Moisés ininta aizpa kimiztau.

6 Cristowa wanmakmuruza tinta kanpashinat kit naiznin-narau.

Moisés ininta aizpa nil kirau, pailnakima. Minminkas ininta aizpa na kitchi kizasachi.

7 Wan na akwa kimtu aizpa nijkultau. Mane nane wan kit aizpa chihkarimtus, na Cristora nijkultu akwa. **8** Katmizna wan chiwal kirit aizpa kain i mintus, chinkas na akwa kana kitchin. Na sun wan kirit aizpakin Anpat Jesucristora piancamna anza watsal i. Nane wan chiwal mij aizpakas wan chiwal kirit aizpakas pakkanain min kit wan chihkarimtus, Cristora kanpana.

9 Suasne nane Cristokasa sulmin uzmiznash. Na nil kishimtu aizpakas Moisés inintit aizpakas, nawa nil uzna namninsachi. Diosne Cristora nijkultuza kiwainamtu, nil uzanapa. **10** Nane Cristora an wat piancamshimtus. Diosne Cristo irittas tinta kuhsninta akwa, kawarain nane Diosta paikumtus, nawa kiwainnapa. Nakas Cristokana naiztakanain naiztinash. Cristone Dios ininta aizpa kira, innakima. Nakas Cristokana Dios ininta aizpa kishimtus, innakima. **11** Wan irittas kuhsakkane, nakas sun payu tiriznash, irittas kuhsna.

Minparakima ãín it kit piannamitzu

12 Nane makima miza uzna we pianish. Wan kin pashit aizpa pailtachish. Jesucristo an ñancha nawa akwarit akwa, nane Cristora sait kit us pashit aizpa kishimiznash. **13** Cristora piantuz, mirain. Nane mama wan kishit aizpa pailtachish. Sunkana minnash. Nane miza an ñancha uzta aizpa mainshimtus, makis pailta payukima na kishimtu aizpa kin. **14** Suasmesa, Dios pashit aizpa kiarawane, nane minpara piannanash, pailta payukima chiyura uzna. Suane Diosne Jesucristo akwa nawa akwanat kit nawa milam milanazi.

15Katmizna, wan nil nijkulamturuzne sunkanain mintawamakpas. Mamaztuz mamaz tuntu minñarane, Diosne usparuza kurunna-nazi, nil piampamanapa. **16**Makima aune akkwan pit izat kit pian-kamtamakpas. Suas an piankam kit an nil pit akwa wat uztain.

17Cristora piantuz, nawa izat kit na uztakanain uztain. Mamaz nakanain uzturuzza izat kit sunkanain kimiztain. **18**Akkwan pijiki-ma kaiznaritkas, mane nane mamasa tayal kit az kit sunmin kaiz-namtu. Akkwan awane “Cristo au akwa irachi” kizamtu. **19**Sun Cristora aliz awaruzne minpa payurane iarinazi, ñinta naizana. Us-pain chiwazha kwan pashiamtu aizpkas kwail kiashimtu aizpkas minñamtu. Diosta minñamtuchi. Kwail kiamtuasmin, mitsal kiamtuchi. An sukin wa aizpa minñamtu. **20**Sunkana aune chiyu-ras kwal makpas. Chiyuras sinam sammikasha, Anpat Jesucristora tirizpuspas. **21**Dios tinta kimtu akwa, usne au wan najtit ña paiña watsal ñakanain namninnazi. Dios tinta kishimtu akwa, wan chi-wal ininshina, us kishit aizpa kianapa.

Anpatta watsal kultain

4 **1**Katmizna, na Cristora nijkulturuza pashinamtu akwa, na **2**kaiztu aizpa mirain. U nawa watsal kulnínñamtu akwa, na-ne uruza izshinamtus. Anpat Jesucristokasa nil uzmiztain.

2Nane Evodiarakas Síntiquerakas paikumtu, Anpatpa kwampihshkanain nijkulnapa, waya kitchin. **3**Watcha, nane ap wat kiwainmikara paikumtu, an paas ashampara kurunapa, us-pa paas kwail kizamanpa. Uspe paasne nakasa ñancha kal ki-wainpaita. Clementekas mamaz nakasa kal kittuzkas nawa ki-wainñara, sun watsal pit kainana. Dios usparuza watmin uznin-narit akwa, au Anpatne usparuzpa mun chiyura pinkihta parit.

4Anpatkasa chamtuasmin, watsal kultain paita payukima. Mamasa kaiztus, watsal kultain. **5**Mamaztuza wat mintain, wan awa u wat kiamizta aizpa piankamanapa, au Anpatne kasha an-pain pamtu akwa.

6Une wan kishimtu aizpa ishkuman. Naizakane, uruza kwail kimízkané, sunkana Diosta paikwatpa, uruza kiwainnapa. Ussa wanta aishtaish kizmiztain. **7**Sunkana Diosne uruza watsal us-ninnanazi. Minminkas Dios awa akwa kimtu aizpa piankamsa-chi, watsal uzanapa. Dios uruza watsal uzninna kiwainamtu akwa, usne Jesucristo akwa uruza kurunnanazi, nil minñanapa, Jesucristokasa chaanapa.

Wan wat aizpa mintain

8 Minpa Cristora nijkulturuz mīrain. Kwinta kiamtune, wat-chā pit kaizarawa. Wat pitkas kaizarawa. Nil pitkas kaizarawa. Kwinta kiamtune, chinkas kwail pit kaizman. Watsal pitkas kaizarawa. Wan wat aizpa mintain.

9 Wan na kamtara aizpa miat kit saptain. Na kaizta aizpa miara. Na miza uztu aizpa izara. Sunkanain kirain. Sunkana kia-rane, Diosne uruza watsal uzninnanazi.

Filipos Awaruzne Pablora milaamtu

10 Mane nane au Anpatta kwisha watsal kultus, u mamasa nawa mīlan minñamtu akwa. Nawa kiwainashimtukas, une an ñancha chinkas nawa kinamarit. 11 U nawa kiwaintachikas, na-ne chinkas we kitchish. Na mij aizpa wat kuj kit kamtit ish. 12 Na we aizpa mijkas, na akkwan mijkas, nane uzna kamtit ish. Yak kimtu aizpakas tukta kumtu aizpakas sunkana uzna kamtit ish. 13 Cristo nawa kiwaintu akwa, nane watsal uzshinas. 14 Sunkana uruzne nawa wat kit kit na we aizpa kiwainñaara.

15 Nane u Macedonia sukin uzturuza Dios watsal pit kamtana-miztau. Mamaz sura ikane, u Filipos pipulukis wanmakmuruzmin na we aizpa mīlam īninñara, na we kimanpa. 16 Na Tesalónica pi-pulukin tuasmin, une pakima mīlam īninñara, na we kimanpa. 17 Na u mīlam sairachikas, nane Diosta u akwa paikumiztus, u an akkwan mīlam sappanapa. 18 Nane me u īninta aizpa wan saptit ish, tizawal. An mīlam Epafroditu akwa īnintit akwa, nane kapal mijash. Nawa kain mīlat akwa, Diosne u wat kiarit aizpa iz kit u akwa watsal kulta. 19 Sunkana u na we aizpa mīlat akwa, Diosne u we aizpa mīlananazi. Us mij aizpa chiyura paituchi akwa, usne Jesucristowa kanpamtusa mīlananazi. 20 Aune Diosta pailta payu kwisha wari kizpuspas. Sunkana kirain.

Minpa kakishapu kitzu

21 Na akwa wan Jesucristora nijkulturuza kakishapu kizana-ka. Cristora nijkulturuzne nakasa puraruzne kakishapu kizmu pit inninamtu. 22 Wan Roma pipulukin Jesucristora nijkultaruz-ne Roma katsa īninmika yalta uztuza kakishapu kizmu pit inni-amtu. 23 Au Anpat Jesucristone uruza kiwainnanazi, uruza pa-shinamtu akwa.

Pailti.